

Tapaaminen konkurssiasiamiehen kanssa

Luottoalan neuvottelukunta kutsui kesäkuussa konkurssiasiamies Helena Kontkanen kokoukseen mukaan keskustelemaan ajankohtaisista asioista. Tapaaminen oli mielenkiintoinen ja avasi näkemyksiä puolin ja toisin. Meille Luottomiehille oli erityisen tärkeää kuulla velkojen hoidosta konkurssiasiamiehen näkökulmasta ja ottaa vinkeistä vaarin velkojina.

Keskustelimme Helena Kontkanen kanssa tämän hetkisestä konkurssien tilanteesta sekä asioista, jotka vaikuttavat konkurssissa. Kontkanen kertoi myös kuulumisia oikeusministeriön konkurssityöryhmän lakimuutoshankkeesta. Konkurssityöryhmä on työstänyt EU:n maksukyvyyttömyysdirektiivin vaatimia muutoksia konkurssilainsäädäntöön. Työryhmä antoi 27.6.2016 mietintönsä EU:n uuden maksukyvyyttömyysasetuksen edellyttämistä muutoksista ja ehdottaa muutoksia konkurssilakiin, yrityksen saneerauslainsäädäntöön, yksityshenkilön velkajärjestelystä annettuun lakiin, konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä annettuun lakiin ja eräisiin muihin lakeihin.

Velkojien tiedonsaantia helpottamaan työryhmä ehdottaa myös konkurssi- ja yrityssaneerausrekisterin siirtämistä maksuttomasti internetiin. Internetistä olisi haettavissa mm. menettelyn aloittamispäivä, asiaa käsittelevä tuomioistuimien nimi ja osoite sekä tietoja menettelyn etenemisestä. Näiden muutosten johdosta työryhmä samalla ehdottaa, että kuuluttamisesta konkurssi- ja yrityssaneerausasioissa pääsääntöisesti luovuttaisiin. Konkurssin oikeusvaikutukset alkaisivat, kun merkintä rekisteriin on tehty.

Helena kertoi, että EU-tasolla on käyty myös paljon keskustelua ns. pre-insolvency asioista, eli ajasta ennen maksukyvyyttömyyttä. Elinkelpoisen yritystoiminnan jatkumista haluttaisiin edistää esimerkiksi varhaisemmilla rauhoitusajoina.

Vas. Jyrki Lindström, konkurssiasiamies Helena Kontkanen, Anna Johansén, Rauno Hamu ja Sami Ijäs.

Maksuvaikeuksien ilmeneminen on myös monelle meistä tärkeimpiä vaiheita luotokaupassa.

Tämän lisäksi konkurssiasiamies toi esille käytännössä esiin tulleita mielenkiintoisia kysymyksiä ympäristövastuun osalta ja kertoi, että työryhmä tulee jatkossa käsittelemään ympäristövahingoista maksettaviksi tulevien vastuuiden asemaa konkurssissa. Käytännössä on epäselvää, ovatko ympäristövastuut massavelkaa vai valvottavaa velkaa. Näin ollen tämä olisi toki myös velkojien osalta merkittävä kysymys ja jako-osuuksiin vaikuttava asia.

Konkurssiasiamies kertoi, että World Bank Groupin tekemän Doing Business 2015 tutkimuksen mukaan Suomi on ensimmäisellä sijalla maksukyvyyttömyysmenettelyjen (resolving insolvency) osalta, mikä kertoo, että maksukyvyyttömyysasiat on Suomessa hoidettu hyvin. Suomessa ollaan valvottuneita maksukyvyyttömyysasioissa. Lainsäädäntö on päällisin puolin kunnossa, meillä on

hyvää tekniikkaa tukena ja pesänhoito Suomessa on yleisesti hoidettu hyvin. Konkurssiasiamiehen tärkeitä tehtäviä onkin valvoa ja ohjeistaa konkurssihallintoa sekä ehkäistä talousrikollisuutta ja muita väärinkäytöksiä.

Konkurssiin hakeminen on iso asia, eikä konkurssiasiamies ota kantaa siihen, ovatko nykyiset konkurssimäärät paljon vai vähän. Konkurssiin hakemisen pitää olla tarkoituksenmukaista. Konkurssi on hyvä markkinatalouden keino lopettaa kannattamaton toiminta hallitusti. Tämän takia on esimerkiksi hyvin vaikea määrittellä konkurssivelan suuruuden mukaan milloin konkurssi on tarkoituksenmukaista. Konkurssiin haettaessa oleellista on yrityksen kyky selviytyä velvoitteistaan ja toiminnan jatkomahtolisuudet.

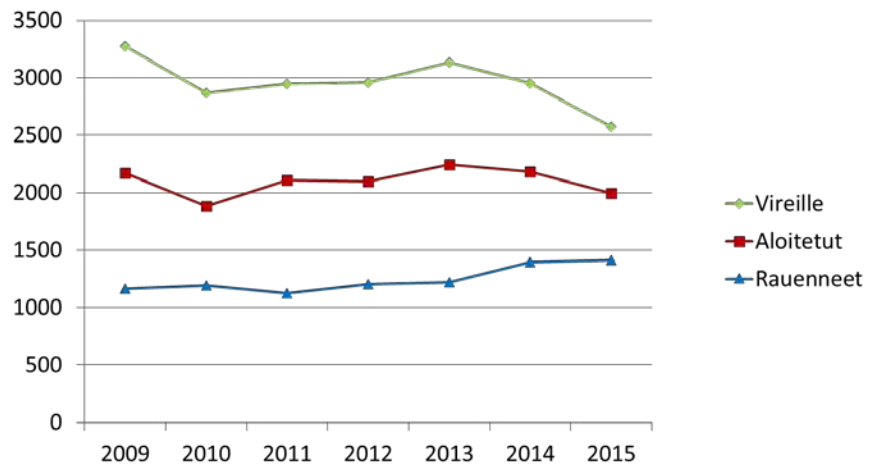
Kävimme kokouksessa myös monipuolista ja mielenkiintoista keskustelua Suomen Yrittäjien lakihankkeesta säännellä yrityspäivän kuluja samaan tapaan kuin niitä säännellään kuluttajapäivänä.

sä. Lähtökohtaisesti yritysperinnässä ei ole nähty samanlaista velallisen suojaamisen tarvetta kuin kuluttajaperinnässä. Tämä vakiintunut tapa ja toimenpiteet sekä Suomessa vahvasti vallalla oleva sopimusvapaus puoltaisivat muuta kuin mitä Suomen Yrittäjät ovat tuoneet esille. Yritysten velkaantumisen sekä maksukyvyttömyysmenettelyissä menettelytavat ja työkalut ovat erilaiset kuin yrityksen ja kuluttajan välisessä velkasuhteessa. Yritysperinnän osalta kyseen tulevat maksuvaatimusten ja asiakaspalvelun lisäksi trattamenettely sekä maksukyvyttömyysmenettelyihin ryhtyminen. Hyvä on myös pohtia sitä, miten mahdollinen yritysperinnän sääntely tulisi vaikuttamaan konkurssiin perintäkeinona, muuttuisiko esimerkiksi ajattelu sen osalta, että onko konkurssissa kyse perinnästä vai konkurssimenettelystä.

Konkurssiasiamies kertoi, että he ovat taannoin konkurssiasiamiehen toimistossa kiinnittäneet huomiota siihen, että konkurssi on viime vuosina peruuntunut yllättävän monessa tapauksessa. Lakiin on kirjattu mahdollisuus konkurssin peruuntumisesta vielä 8 päivää asettamisen jälkeen, jonka tarkoitus on mahdollistaa peruuntuminen erittäin poikkeuksellisissa tilanteissa. Viime vuosien aikana kuitenkin noin 70–80 konkurssia on peruutettu konkurssiin asettamisen jälkeen. Peruuntumisen panevat vireille konkurssin hakijavelkoja ja velallinen yhdessä. Tarkoitus ei kuitenkaan ole, että siinä vaiheessa velkojat ja velallinen enää sopivat asioita, vaan silloin tulisi viedä konkurssimenettely loppuun. Konkurssiasiamies on kiinnittänyt tähän kannanotoissaan ja koulutustilaisuuksissa huomioita, ja tällä hetkellä peruuntuvien konkurssien määrä on noin 60 vuodessa.

Kuukaudessa uusia konkurssihakemuksia tulee noin 200, joista noin 160 asetetaan konkurssiin. Reilut 60 % aloitetuista konkurseista raukeaa varojen puutteessa. Julkisselvityksessä on noin 400 pesää ja niitä tulee uusia noin 60 vuodessa. Vuonna 2015 verohallinto teki konkurssihakemuksista lähes 40 %, vakuutuslaitos 18 %, pankki tai muu rahoituslaitos 0,2 %, velallinen itse 30 % ja muu hakija 14 %. Erityistarkastuksia tehdään vuositasolla noin 125 konkurssissa.

Konkurssien määrä ei ole kasvanut viime vuosina. Vuonna 2015 konkurssiin haettiin 13,8 % vähemmän yrityksiä kuin vuotta aiemmin ja konkurssiin asetettiin 11,4 % vähemmän yrityksiä kuin

Konkurssitilastoja vuosilta 2009 - 2015

vuotta aikaisemmin. Tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla konkurssihakemuksia on tehty 6 % vähemmän kuin viime vuonna. Vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen vuonna 2009 konkurssiin sekä haettiin että asetettiin huomattavasti enemmän yrityksiä kuin sitä ennen ja sen jälkeen. Vuonna 2009 vireille tuli 3 275 konkurssihakemusta, joista 2 171 yritystä asetettiin konkurssiin. Myös vuonna 2013 määrä hetkellisesti kasvoi.

Kokouksen lopuksi konkurssiasiamies esitti terveiset velkojille, että olkaa aktii-

visia konkurssimenettelyissä ja ennen kaikkea velkojainkokouksissa, jotta varmistetaan hyvästä konkurssin hoidosta sekä velkojien edun toteutumisesta. Kun jokainen konkurssin osapuoli huolehtii omasta roolistaan, menettely toimii, kuten sen on tarkoitettu toimivan. Neuvottelukunta kiittää konkurssiasiamiestä tapaamisesta. Me ainakin saimme arvokasta näkemystä maksukyvyttömyysasioista myös konkurssiasiamiehen näkökulmasta.

Luottoalan neuvottelukunta

Luottoalan neuvottelukunnan rooli Luottomiehissä on tukea yhdistyksen hallituksen toimintaa ja osallistua yhdistyksen toimintaa koskevien merkittävien kehityshankkeiden suunnitteluun. Lisäksi neuvottelukunta laatii ja valmistelee mahdollisuuksien mukaan yhdistyksen nimissä annettavia lausuntoja. Käytännössä lainsäädäntöön liittyvät hankkeet valmistelee hallitukselle yhdistyksen lakitoimikunta, jonka tehtävänä on seurata lainsäädännön kehitystä. Yhdistyksen toimialaan kuuluvissa asioissa pyritään lainvalmisteluun myötävaikuttamaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Luottoalan neuvottelukunta on yhdistyksen sääntöjen määräämä asiantuntijaelin.

Neuvottelukunta on asettanut tavoitteekseen pyrkiä edistämään Luottomiesten näkyvyyttä lainsäätäjien sekä muiden alan viranomaisten suuntaan. Jokaisen neuvottelukunnan jäsenen velvollisuutena on aktiivisesti seurata alan kehitystä, siihen liittyviä muutoshankkeita ja alan yleistä keskustelua, sekä tuoda näitä asioita neuvottelukunnan käsiteltäväksi, jotta meillä on mahdollisuus vaikuttaa alan positiiviseen kehitykseen. Yhdistyksen sekä eri toimikuntien tavoitteena on edistää luottokauppaa käyvien yritysten toimintaedellytyksiä.

Luottoalan neuvottelukuntaan kuuluvat luottomiesjäsenet ovat:

puheenjohtaja Anna Johansén, Visma Duetto Oy
 Jorma Metsänen, SGN Group Oy
 Sami Ijäs, Tryg Garanti
 Risto Kallio, Suomen Asiakastieto Oy
 Jyrki Lindström, Intrum Justitia Oy
 Rauno Hamu, Bisnode Finland Oy